

talte kun om Agitation med Hensyn til Landboforholdene. Man har tillige udtrykkeligt opfordret mig til at give Beviser eller paavise Exempler. Det er maaskee noget synderligt, at stille en saadan Opfordring (Nei!), efterat jeg har udtalt, at, hvad jeg yttrede, var sagt i Almindelighed; thi, hvorledes nogen Enkelt i denne Sal derefter kan finde en særlig Opfordring til at forlange Beviser og Exempler, det er mig ikke ganske klart, med mindre jeg kunde antage, at der var Nogen, som i en ganske særdeles Grad havde fundet sig truffen (Gleerup: Ja, ganske vist!). Men, dersom man vil, at jeg skal nævne Exempler (Nei! Jo! Jo!) — ja, man opfordrer mig jo dertil. Det er paa en vis Maade noget misligt at gaae ind derpaa; thi det kunde maaskee synes, at jeg derved ligesom lod mig lede ud paa en glat Iis. Men jeg skal dog ikke tage i Betænkning, efter den stete Opfordring, at anføre et Exempel, hvilket jeg vil tage ligesaa almindeligt, som det Foredrag var, jeg nylig holdt. Det vil neppe være Nogen af Thingets ærede Medlemmer ubekjendt, at der ved visse Leiligheder og i visse Egne har været anvendt Bestræbelser for at bibringe Bondestanden visse Forestillinger (Latter) om Noget, man har kaldt Fæsternes Medetendomsret, et Begreb, som jeg tidligere har tilladt mig at berøre, skøndt kun ganske kort, men dog — som jeg antager — tilstrækkeligt til at godtgjøre, at det er saa grundfalsk, som det er muligt at noget Begreb kan være, da det beroer paa en fuldkommen Forvirring af de simpleste Rettsbegreber, og at, naar dette Begreb skaffes Indgang i Bondestanden, opvækkes derved paa den ene Side hos denne Stand Forventninger, som ikke bør finde Tilfredsstillelse, fordi det ei vilde kunne skee i Overensstemmelse med Retfærdigheden, medens paa den anden Side Bondestandens sunde Rettsbevidsthed forstyrres, og derhos Mængden af denne hæderlige Stand let herved snerres fra tilfulde at kunne paakjønne de Goder, han deels allerede er i Besiddelse af, deels endvidere paa retfærdig Maade vil kunne opnaae. Dette er et Exempel, og jeg troer, at det gjør andre overflødige (Ja!). Forøvrigt var der ogsaa Udskiftning af hvad den ærede Rigs-

dagmand, som sidst havde Ordet (Gleerup), yttrede, der kunde foranledige mig til nogle personlige Bemærkninger; men, da jeg kun har faaet Ordet, for at gjøre en kort (Latter) Bemærkning, tør jeg kun tilføie, at, forsaavidt den ærede Taler lagde saa megen Vægt paa, at man ikke skulde see paa de Personer, fra hvem Ændringsforslagene kom, men paa vises eget Indhold, saa er jeg heri fuldkommen enig med ham, og har netop tagtaget dette med Hensyn til det omhandlede Forslag. Forresten er det jo ogsaa tænkeligt, at i et og andet Tilfælde det eller de Navne, som findes over et Ændringsforslag, ikke just saa ganske betegne dettes egentlige Ophav — desto mindre Vægt lægger jeg paa Navnene. Hvorvidt mit Foredrag vil gjøre „den tilstgite Virkning“, saa Forhandlingernes endelige Resultat vise; for mit eget personlige Bedkommende er det mig ligegyldigt, thi jeg befinder mig i Dens Stilling; som kun har talt af Pligt. Hvad iøvrigt Realiteten af den sidste ærede Talers Foredrag angaaer, turde dette, naar man har fulgt mit tidligere Foredrag, heri finde sin tilstrækkelige Opdrivelse.

F. N. Hansen: Det er en ganske anden Sag, jeg vil tale om, det er om Ændringsforslaget under Nr. 11, hvor der er foreslaaet, at Ordet „edelig“ skal udgaae af det sidste Afsnitts 2den Linie. Nu vil jeg i denne Henseende vel ingenlunde paastaae, at just i dette Tilfælde burde dette Ord „edelig“ udgaae, men jeg kan dog ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at Egen efter min Formening misbruges (Hør!) ved flere Leiligheder, misbruges, baade fordi den anvendes ved saadanne Leiligheder, hvor den aldrig burde have været anvendt, og misbruges tillige, fordi den, naar den anvendes, dog ingenlunde altid aflægges paa den rette og tilbørlige Maade; og det er navnlig dette, som jeg synes at finde Spor af i selve Lovforslaget, thi der staar nemlig, at der skal indsendes en „skriftlig“ edelig Forskrift, og ligeledes, „at der i Protokollen skal indføres og underskrives en lignende Forskrift“. Det har for mig noget Ansædeligt at anvende en skriftlig og blot skriftlig Ed; efter mit Begreb om Egen, skal den ikke blot være skriftlig, den skal ikke blot være en Ojer-